

[Undervisningsministeren.]

vi næsten ingen nye Børnebøger har kunnet anskaffe, og at denne Side af Bibliotekets Virksomhed er ved af sygne hen — til Glæde for vore tyske Medborgere.“

Brevet er fra Sønderborg, kan jeg godt sige.

„Jeg forstaaer ikke, at man finder dette forsvarligt. — Ved Bibliotekslovens Behandling i Folketinget den 30. November 1922 udtalte den konservative Ordfører, Hr. J. Oskar Andersen, bl. a.:

„Ligesom den ærede første Ordfører vil jeg sige, at vi paa enhver Maade vil stille os velvilligt overfor særlige Foranstaltninger, der kan være til Gavn for Biblioteksvirksomheden i Sønderjylland.“ Vi har aldrig mærket saadanne særlige Foranstaltninger, men vi har mærket, at Staten aarlig har frataget os 4 000 Kr., som vi med Rette mente at kunne regne med. Det har faaet skæbnsvangre Følger for Biblioteket. Men kan man baade fragte os en saa betydelig Del af Tilskuddet og tillige lade os høre ilde for, at vi ikke kan holde Bogbestanden oppe, fordi der nu kun bliver 20 pCt. til denne Post? Jeg overlader Svaret til Dem selv.“

Jeg skylder at tilføje, at vedkommende Brevskriver heller ikke er fornejtet med mit Lovforslag; han mener, det bliver for lidt. Det giver dog over 100 000 Kr., og ogsaa hans Bibliotek vil faa henved Tusinde Kroner i forøget Tilskud.

Der tales om den store Administration. Maa jeg i Almindelighed derom sige, ogsaa med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen o. s. v.: Bibliotekernes Regnskaber og Beretninger er offentlige. Ethvert større Bibliotek udsender trykt Beretning; alle Biblioteker fremlægger Regnskab, dels for de lokale Biblioteksforeninger, dels for Kommunalbestyrelsen. Bibliotekstilsynet udsender trykte Beretninger, ogsaa i Detailler, om Bibliotekernes Virksomhed. Udlaanet alene kan ikke lægges til Grund for en Vurdering af Bibliotekernes Ydeevne; Læsesal og Vejledning for Læserne saavel i Udlaan som paa Læsesalen koster ogsaa Penge. Hvis man vilde beregne hvert Udlaans Pris paa samme Maade for det kongelige Biblioteks Vedkommende, vilde man komme til det mærkelige Resultat, at hvert Udlaan her koster 15 Kr. Man kan ikke udskille Indkøbet og heroverfor stille alle andre Udgifter; en uindbunden Bog kan ikke laanes ud, og derfor maa Indkøb og Indbinding tages sammen. I de rene Udlaansbiblioteker, det vil sige praktisk talt alle Landsbybiblioteker og nogle enkelte Købstadbiblioteker, anvendes mindst 60 pCt. af de samlede Indtægter til Indkøb og

Indbinding. Det er noget helt andet end de 15—20 pCt., som det ærede Medlem Hr. Bindslev ganske vist med Forbehold og for at skaffe Klarhed drog frem. I Biblioteker med Læsesal og de dermed følgende Udgifter til de større Lokaler, Lys, Varme, Rengøring, Avishold m. m. anvendes gennemsnitligt ca. 32 pCt. til Indkøb og Indbinding. For Købstadbibliotekers Vedkommende er det 425 000 Kr., heraf ca. 254 000 Kr. til Indkøb og ca. 171 000 Kr. til Indbinding.

Gennemsnitslønnen i vore Købstadbiblioteker er ca. 5 000 Kr. pr. Bibliotek, det vil sige omtrent det samme som Lønnen for en Købstadlærer. Lønningerne andrager i øvrigt i Gennemsnit for Købstædernes Vedkommende ca. 33 pCt. af de samlede Udgifter. Jeg gør opmærksom paa, at i et ministerielt Cirkulære af 19. November 1921, altsaa under Undervisningsminister Appel, fastsattes udtrykkelig som Norm et Beløb af mellem 30 og 45 pCt. til Lønning af Bibliotekar og dennes Medhjælper. Maa jeg lige nævne et Par Eksempler — jeg skal ikke trætte, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har allerede nævnt et Nordsjællandsk Centralbibliotek —, men nævne et af vore største Købstadbiblioteker. Det har en Udgift til Indkøb og Indbinding af 35 pCt. Et mindre Købstadbibliotek, praktisk talt uden Læsesal — der er nok en lille Læsesal, men den benyttes saa godt som ikke —, et saadant mindre Bibliotek, et Folkebibliotek i Nordsjælland, har en Udgift til Indkøb og Indbinding af 45 pCt. Jeg har her Regnskaber for begge disse Biblioteker, og de skal naturligvis, om ønskes, blive stillet til Udvalgets Raadighed.

Jeg gør det ærede Medlem Hr. Bindslev opmærksom paa, at det gaar dog vist ikke an under Administrationsudgifter at inddrage Bygningsudgifter, Husleje o. s. v. Jeg tror ikke, det er almindeligt i det almindelige Forretningsliv.

Saa har man anket over Tilsynet. Hvad har nu Tilsynet af bestille? Et meget betydeligt Omraade spænder Tilsynet over. For det første Udregning og Fordeling af Statstilskuddet, Gennemgang med Statistik af alle Ansøgninger, saaledes at alle Oplysninger omgaaende er til Rede; for det andet Tilsyn med og Vejledning af Biblioteker. Det er saaledes, at Tilsynet neppe nok kan overkomme de direkte Anmodninger om Besøg; for det tredje Forholdet til Biblioteksraadet og anden Konsulentvirksomhed overfor Ministeriet. Det er vel de tre Omraader, der hører under det egentlige Tilsyn, og det kræver selvfølgelig mere end een tilsynsførende. Man kan